

30.8.2017

Kaupunginmuseon lausunto Deckerin huvilan, Laajasalo, Tullisaari, asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2013-016355 T 10 03 03

Kaupunginmuseo arvioi hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Laajasalossa Adelenpolku 2, Tullisaaren puistossa sijaitsevan Deckerin huvilan kaavamääräystä halutaan muuttaa vastaamaan nykyistä asuiskäyttöä. Voimassa olevassa kaavassa se on julkisten rakennusten korttelialuetta.

Helsingin uudessa yleiskaavassa alue on merkitty virkistys- ja viheralueeksi. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaan alue on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi, osana Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus kokonaisuutta (RKY 2009).

Helsingin kaupunginmuseon Laajasalon rakennusinventoinnista (Laajasalon ennen vuotta 1940 käyttöön otetut rakennukset, Helsingin kaupunginmuseo 2008) käy ilmi mm. seuraavaa: Deckerin huvilana tunnetun rakennuksen rakennutti Tullisaaren kartanon omistaja kauppaneuvos Henrik Borgström tyttärelleen Adéle Deckerille kesähuvilaksi. Rakennuksen suunnitteli Adéle Deckerin puoliso arkkitehti Theodor Decker. Huvila valmistui vuonna 1876. Huvila on yhä rakennuttajasuvun perillisten omistuksessa. Huvilalle erotettiin Tullisaaren maista oma palsta 1:3 vuonna 1893. Huvila oli kesäasuntona aina 1960-luvulle asti. 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa rakennus muutettiin talviasuttavaksi. Vuonna 1972 haettiin lupaa keskuslämmityksen asentamiseen, vesi-, viemäri- ja sähköjohtojen uusimiseen sekä pieniin sisäisiin muutoksiin (arkkitehti K. Frenckell).

Huvilan suunnitteli Aleksander Theodor Decker (1838–1899). Hän oli suomalainen arkkitehti, joka opiskeli arkkitehdiksi Tukholman taideakatemiasa vuosina 1858–1863. Ennen opintojaan Decker oli ehtinyt olla arkkitehtioppilaana sekä intendentinkonttorissa että Turun lääninarkkitehdin Georg Theodor von Chiewitzin palveluksessa. Opintojensa jälkeen 1865 Decker nimitettiin Turkuun vt. lääninarkkitehdiksi. Hän jatkoi yleisten rakennusten ylläpidon palveluksessa vuoteen 1875, jolloin hän erosi ja työskenteli jonkin aikaa yksityisenä arkkitehtina. Hän oli mm. osakkaana Theodor Höijerin ja Frans Sjöströmin Suomen ensimmäisessä yksityisessä arkkitehtitoimistossa. Decker palasi ylläpidon-

30.8.2017

sen arkkitehdiksi vuonna 1883. Theodor Decker oli Henrik Borgströmin vävy, mikä selittää hänen keskeisen roolinsa puistoon 1870- ja 1880-luvuilla suunnitelluista huviloista. Hän piirsi huvilat kolmelle Borgströmin 11 lapsesta.

Inventoinnissa luonnehditaan rakennusta seuraavasti: ”Deckerin huvila on kaksikerroksinen rakennus, jossa on kellarikerros. Rakennuksen taitakatto on katettu harmaaksi maalatulla pellillä. Runsaasti koristeltujen uusrenessanssijulkisivujen vaaka- ja pystyaukko on maalattu keltaiseksi. Ikkunat, vuorilaudat ja muut julkisivujen koristeaiheet ovat valkoisia. Rakennuksen tärkeimmät sisätilat ovat säilyneet hyvin. Lattiat, väliovet, tulisijat, listoitukset ja ruokasalin paneelikatto ovat alkuperäisiä. Ikkunat ovat myös alkuperäiset. Rakennus muutettiin ympärivuotiseksi asunnoksi 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa. Silloin tehtiin tilajakommuutoksia, jotka kohdistuivat lähinnä keittiötiloihin ja palvelijoille suunniteltuihin tiloihin. Kellariin rakennettiin sauna ja ensimmäiseen kerrokseen kylmiö, ne eivät enää ole käytössä. Deckerin huvilan kokonaisuuteen kuuluu huvilakaudelta peräisin oleva talonmiehen asuinrakennus, uudempi autovaja sekä muita vähäisempiä piharakennuksia.”

Asemakaavassa (10560/vahvistettu 13.10.1999) rakennus on suojeltu sr-1 määräyksellä. Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja historiallisen puistokokonaisuuden kannalta arvokas rakennus. Rakennuslain 135 §:n 1 momentin nojalla määrätään, että rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen, vesikaton tai sisätilojen rakennustaiteellista tai kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä.

Kaupunginmuseon kannanotto

Deckerin huvila on kaksikerroksinen, puinen huvilarakennus, jonka arkkitehtuuri on monimuotoista erkkereineen, kuisteineen ja parvekkeineen. Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäisen asunsa. Huvila sijaitsee näkyvällä paikalla maisemapuistossa ja on merkittävä osa puiston historiaa. Korttelialue liittyy olennaisena osana kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaaseen puistokokonaisuuteen. Rakennukseen ja sen pihapiiriin liittyy suojelutavoitteita, jotka täsmäntyvät kaavaprosessin aikana.

Nykyistä suojelumerkintää sr-1, ei tule kaavamuutoksessa heikentää. Mahdolliset sisätiloihin kohdistuvat suojelutarpeet tulee täsmäntää kaavahankkeen yhteydessä. Kaupunginmuseo osallistuu suojelumääräysten laadintaan. Kaavamuutos ei myöskään saa haitata Tullisaaren puiston yleistä virkistyskäyttöä.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

30.8.2017

Kaupunginmuseolla ei ole kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus